ਐਨ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ
ਬਨਾਮ
ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ.
(ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5 ਦਾ 2010)
ਦਸੰਬਰ 13, 2021

[ਐਨ. ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ., ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ
ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਐਕਟ, 1988 – ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420, 477ਏ – ਸਾਰਵਜਨਿਕ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ – ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ – ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਜੀਜਾ-ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਅਕਾਦਮੀ ਲਈ ਇੱਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਸੀ – ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋਰ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਉਕਤ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਗਾਹਕ ਦੇ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਦ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਹ ਰਕਮ ਉਕਤ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ – ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ – ਹੋਰ ਵੀ, ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਸਨ – ਸਿਰਫ ਉਕਤ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਆਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ – ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਗਾਹਕ ਨੇ ਖੁਦ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ – ਉਹ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂਚਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ, ਜੋ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਕੇਸ ਲਈ ਮੌਲਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਹੈ – ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ, ਬੈਂਕ/ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ – ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾਣਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 & 477ਏ, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ – ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।

ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਲਾਅ – ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸਵਾਲ – ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਚਾਰ – ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477ਏ – ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂਨ – ਮੈਨਸ ਰੀਆ – ਫੈਸਲਾ: ਧਾਰਾ 405, ਪੀ.ਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ ‘ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ’ ਹੈ – ਇਹ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਹੈ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 405।

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 405 – ‘ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਮਾਨਤ’ – ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ – ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ; ਬੋਝ ਦੀ ਸ਼ਿਫਟਿੰਗ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਬੈਂਕਿੰਗ/ਬੈਂਕ – ਰਵਾਇਤੀ ਬੈਂਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ – ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਨੂਨ – ਸਬੂਤ ਦਾ ਮਾਨਕ – ਘਰੇਲੂ ਜਾਂਚ ਬਨਾਮ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੋਸ਼ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰੇ– 'ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ' ਅਧੀਨ ਧਾਰਾ 477-ਏ – ਤੱਤ – ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ – ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 – ਧਾਰਾ 477-ਏ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਂਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ

1. ਧਾਰਾ 409 ਆਈਪੀਸੀ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਅਮਾਨਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਭੰਗ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਅਭਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੱਧਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਧਾਰਾ 405 ਅਧੀਨ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਵਿਧੀ ਲਈ ਧਾਰਾ 409 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਧਾਰਾ 405 ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ 'ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਣਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸ਼ਬਦ 'ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ' ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਣੁਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਬਾਹਰਵਾਰਤੀ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ ਆਦਿ ਨੂੰ 'ਅਮਾਨਤ' ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੱਧਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਭੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 409 ਆਈਪੀਸੀ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। 'ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਮਾਨਤ' ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨਿਕ ਸ਼ਬਦ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬੋਝ ਅਭਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਹੈ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 'ਅਮਾਨਤ' ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਮਾਨਤ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਅਸਲ ਤਰੀਕਾ ਕੀ ਸੀ।

ਜਦੋਂ 'ਅਮਾਨਤ' ਦੀ ਗੱਲ ਦੋਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਅਮਾਨਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 41-43, 45]

ਸਦੁਪਤੀ ਨਾਗੇਸਵਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ (2012) 8 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 547 : [2012] (6) ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 1143 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਧੋਖੇਧੜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤਿੰਨ ਅੰਗ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (i) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਧੋਖਾ, (ii) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖੇਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ (iii) ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਨੋਵਿਜ੍ਞਾਨ। ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਮਨੋਵਿਜ੍ਞਾਨ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਨਾ ਦਿਖਾਏ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੈਸੇ ਛੱਡੇ', ਇਹ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਠੇਕੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 47, 48]

3. ਧਾਰਾ 477ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ- (ਕ) ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡਾਂ, ਕਾਗਜ਼ਾਂ, ਲਿਖਤਾਂ, ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ, ਬਦਲਿਆ, ਵਿਕ□ਤ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਬਣਾਇਆ; (ਖ) ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਆਪਣੇ ਨੌਕਰ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ; (ਗ) ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕਾਗਜ਼ ਆਦਿ ਉਸ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਹਨ; (ਘ) ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ। [ਪੈਰਾ 50][84-ਡੀ-ਈ]

4. 1 ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਲੇ, ਅਰਥਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਲੇ ਨੂੰ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਰੀਤੀ ਖਿਲਾਫ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਸ ਦੀ ਬੇਕਸੂਰੀ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਅੰਤਿਮ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ, ਕੋਲ ਤਿੰਨ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂ 'ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਮਿਸਕੰਡਕਟ' ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕ, ਅਰਥਾਤ ਐਕਸ. ਪੀ25 ਤੋਂ ਐਕਸ. ਪੀ27, ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 (ਐਕਸ ਪੀ23) ਦੇ ਕਰੰਟ ਅਕਾਉਂਟ ਲੈਜਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਸਨ। ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਧਾਰਾ 477-ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਆਰੋਪ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਦੇ ਕਰੰ ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਥੇ ਸਨ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਫੰਡ। ਸਮੀਕਰਨ 'ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ' ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 477-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੋ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਤੱਤ, ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਸੱਟ. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜਾ ਤੱਤ ਹੈ ਸਬੰਧਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਸੱਟ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ ਬੈਂਕ। 'ਕਪਟ' ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ, ਬਿਆਨ PW-2 (ਆਡੀਟਰ) ਅਤੇ PW-6 (ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੇਖਾਕਾਰ) ਦਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਗਾਇਬ ਸਨ ਕਰੰਟ ਅਕਾਉਂਟ ਲੇਜ਼ਰ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਬਹੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ੀਟਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਅਫਸਰ ਦਾ ਕੈਸ਼ ਸਕ੍ਰੋਲ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਭੁਗਤਾਨ ਰਜਿਸਟਰ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-6 ਨੇ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਬਕਾ P25 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀ, ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਲੇਜ਼ਰ। ਲੇਜ਼ਰ-ਐਕਸ P23 ਇਹ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦਾ ਹੈ PW-6 ਦੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਇੰਦਰਾਜ਼ ਹੈ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਪੈਨਸਿਲ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। 2.5 ਲੱਖ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ Ex P25 ਦਾ ਚੈਕ ਨੰਬਰ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੋ ਹੋਰ Ex D3 ਅਤੇ Ex D4 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ, ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 4 ਲੱਖ ਅਤੇ ਰੁ. 3.5 ਲੱਖ ਵੀ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ ਨਹੀਂ ਹਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ PW-2, ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਹੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼. ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਹਨ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਅਜਿਹੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ. [ਪਾਰਾ 38, 55-59][81-ਏ-ਬੀ; 85-ਜੀ, ਐੱਚ; 86-ਏ, ਬੀ-ਐੱਚ; 87-ਏ-ਈ]

4.2 ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਗਬਨ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ 'ਅਮਾਨਤ' ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਾਨਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗਬਨ 'ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਬ੍ਰੀਚ ਆਫ ਟ੍ਰੱਸਟ' ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿ ਗਾਹਕ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ। ਹਵਾ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਗਾਹਕ ਖੁਦ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ/ਆਡਿਟ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਗਾਹਕ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਉਸਦੀਆਂ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਲਟਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦੋ ਚਿੱਠੀਆਂ (ਐਕਸਪੀ6 ਅਤੇ ਐਕਸਪੀ7) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਾਹਕ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੀਆਂ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਦੀਕਰਨ ਲਈ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਬੇਅਸਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ 'ਤੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਬਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸਦੇ ਨਿਜੀ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਫੰਡ ਇਸ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਕਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। [ਪੈਰਾ 62, 64 ਅਤੇ 65][88-ਡੀ-ਈ; 89-ਡੀ-ਐਫ; ਜੀ-ਐਚ; 90-ਸੀ-ਡੀ]

4.3 ਗਾਹਕ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਮਾਤਰੀਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਕੁਝ

ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਗਾਹਕ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਸ਼ੱਕ ਸਬੂਤ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਇਕੋ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਾਂਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਾਲਚ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਸੀ, ਗਾਹਕ ਖੁਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਭਾਵੇਂ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਬ੍ਰੀਚ ਆਫ ਟ੍ਰੱਸਟ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਫੈਬਰੀਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ੱਕ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਚਾਰਜਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਸਚਿਤ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਜਨ ਵੱਲੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਨਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 66, 67 ਅਤੇ 70]

4.4 ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 'ਬੀ.ਐਸ.ਆਰ.'-ਗਾਹਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੇ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਖੋਲ ਸਕੇ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ। ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477ਏ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪਾਰ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉਸ ਦੀ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਭਾਗੀ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 71, 72][92-ਈ-ਜੀ; 93-ਏ-ਸੀ] ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲਾਤਮਕ ਅਧਿਕਾਰਤਾ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 5 ਦੀ 2010.

ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ 18.06.2009 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਆਰ.ਐਲ. ਏ. ਨੰਬਰ 337 ਦੇ 2002.

ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੋਮੀਰਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੁਭਾਂਗੀ ਜੈਨ, ਪੰਕਜ ਸਿੰਘਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਜੈਅੰਤ ਕੇ. ਸੂਦ, ਏਐਸਜੀ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸੋਨੀਆ ਮਾਥੁਰ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਪ੍ਰਿਯੰਕਾ ਦਾਸ, ਅਨਮੋਲ ਚੰਦਨ, ਸੁਸ਼੍ਰੀ ਸਨਿਧਾ ਮਹਿਰਾ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਰਣਦੀਪ ਸਚਦੇਵਾ, ਹਰੀਸ਼ ਨੱਡਾ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ

ਸੂਰਜ ਕਾਂਤ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ।

1. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 18ਵੀਂ ਜੂਨ, 2009 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਆਪਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 28ਵੀਂ ਮਾਰਚ, 2002 ਨੂੰ ਸੀਬੀਆਈ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੱਜ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਆਈਪੀਸੀ") ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420, ਅਤੇ 477ਏ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਿਵਾਰਣ ਐਕਟ, 1988 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਪੀਸੀ ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਸਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੱਥ:

2. ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਖ ਤੱਥ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:

ਅਪੀਲਕਰਤਾ- ਐਨ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਨੇ ਮਈ, 1990 ਤੋਂ ਸਤੰਬਰ, 1995 ਤੱਕ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਐ. ਸੰਧਿਆ ਰਾਣੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਉਸੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ 1991-1996 ਤੱਕ ਕਲਰਕ-ਕਮ-ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਕਰੈਡਿਟ ਅਤੇ ਡੈਬਿਟ ਵਾਊਚਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਸੀ. ਵਿਨੈ ਕੁਮਾਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ ਤੇ, "ਅਕੈਡਮੀ") ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 1) ਦਾ ਜਾਇਜ਼ ਭਰਾ ਸੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3 ਨੇ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਖੋਲਿਆ। ਖਾਤਾ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰੁ. 5,00,000/- ਨਾਲ ਖੋਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਨੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3 ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਰੁ. 10,00,000/- ਤੱਕ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਭਾਵੇਂਕਿ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ।

3. ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਥਿਤ ਮੋਡਸ ਓਪਰੈਂਡੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿੱਚ, 23.04.1994 ਨੂੰ ਲੂਜ਼-ਲੀਫ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰੁ. 2,50,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ, ਅਤੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਕਤ ਰਕਮ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਹੋ ਗਈ, ਡੈਬਿਟ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੈਜਰ ਬੁੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, 30.06.1994 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਰੁ. 4,00,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਹੋਇਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਬੈਂਕ ਦੀ ਲੈਜਰ ਸ਼ੀਟ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਨੂੰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 30.07.1994 ਨੂੰ ਇੱਕ ਬੰਦ ਖਾਤੇ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ ਰੁ. 3,50,000/- ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਤੀਜੇ ਚੈੱਕ ਉੱਤੇ ਦਰਜ ਅਨੁਮੋਦਨ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.3 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦਿਖਾਇਆ; ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੈੱਕ ਉੱਤੇ ਦਸਤਖਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.3 ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ 24.02.1995 ਅਤੇ 25.02.1995 ਨੂੰ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਰੁ. 10,00,000/- ਅਤੇ 4,00,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਸਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਸਨ। ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਵਾਊਚਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਕੁੱਲ ਰੁ. 14,00,000/- ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਰੁ. 4,00,000/- ਹੀ ਦਿਖਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਬਾਕੀ ਰੁ. 10,00,000/- ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 1994 ਦੌਰਾਨ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ ਗੁਪਤ ਵਾਪਸੀ ਵੱਲ ਅਡਜਸਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ.3 ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਜਮ੍ਹਾਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ।

4. ਅੰਤਤ:, ਆਡੀਟਰ (ਪੀਡਬਲਿਊ-2) ਨੂੰ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸਟੇਟਡ ਬ੍ਰਾਂਚ ਤੋਂ ਹੈੱਡ ਆਫਿਸ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂਚ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਜਾਂਚ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ (ਪੀਡਬਲਿਊ-1) ਨੂੰ 27.11.1995 ਦੀ ਮਿਤੀ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਐਕਸ ਪੀ1) ਸੈਂਟਰਲ ਬਿਊਰੋ ਆਫ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੁਪਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ, "ਸੀਬੀਆਈ") ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅੰਸ਼ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹਨ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ:

"ਸਾਡਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ ਫਰਵਰੀ 1985 ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੇ ਰੀਜਨਲ ਰੂਰਲ ਬੈਂਕ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਇੱਕ ਸ਼ਿਡਿਊਲਡ ਬੈਂਕ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ, ਹੁਣ ਤੱਕ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ 26 ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਖਾ 26 ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।

2. 1990 ਤੋਂ 1995 ਦੀ ਅਵਧੀ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਨੇਤ□ਤਵ ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ।

3. ਸ਼ਾਖਾ ਦੀ ਆਡਿਟ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜੋ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਨਿਯਮਿਤ ਸਨ, ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੁਝ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ, ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਮਾਨਕਾਂ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ, ਕੁਝ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਹਨ ਸਮੇਤ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਮੌਦਰਿਕ ਲਾਭ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਡੀ ਹੈ: ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੇਠਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਵੇਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਕਦੀਕਰਨ ਨੰਬਰ 0257120 ਅਤੇ 0257121 ਲਈ ਰੁਪਏ 10.00 ਲੱਖ ਅਤੇ ਰੁਪਏ 400 ਲੱਖ ਦੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ।

ਅਜਿਹੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਖਾ ਨੂੰ, ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੁੱਟੀ ਹੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ; ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਸਮਾਂ-ਸਮਾਂ 'ਤੇ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵਿਆਜ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਜਮ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇਣਯੋਗ ਰਕਮ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਨੈੱਟ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਮੂਲ ਰਕਮ ਨੂੰ ਜਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਜੋ ਰੁ.20,000/- ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਨੂੰ ਯਾ ਤਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਖਾ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਬੈਂਕਰ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦੁਆਰਾ "ਕ੍ਰਾਸਡ ਖਾਤਾ ਭੁਗਤਾਨ" ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

xxx

xxx

xxx

ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਮ੍ਹਾ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ 12.9.1995 ਨੂੰ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਆਈ ਜਦੋਂ ਜਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਵਿਆਜ ਖਿੱਚਣ ਲਈ ਸ਼ਾਖਾ 'ਤੇ ਕਾਲ ਕੀਤੀ। ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਰਵਰੀ 1995 ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੀਰੀਅਡਿਕ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੇ ਸੇਵਿੰਗ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5520 ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਭੇਜਣ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5555 ਤੋਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਕੇ ਜਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਲਾਉਣ ਲਈ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਮ੍ਹਾ ਅਜੇ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੀ ਰਾਘਵੇਂਦਰ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਖਾ ਚਾਰਜ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਜਮਾਕਰਤਾ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੀਡੇਟਿਡ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਜਮ੍ਹਾ ਰਸੀਦਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਿਯਮਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਪੱਸਟ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਆਦੀ ਜਮ੍ਹਾ ਰਸੀਦਾਂ ਸਾਫ ਹਨ ਅਤੇ ਰਸੀਦਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਹਸਤਾਖਰ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਬੈਂਕ ਨੇ ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਘਾਟਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ, ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਨੇੜਲੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਭਾਰੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵਾਲੀਆਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ 14.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਲਈ ਸੱਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਬਾਰੇ ਹੋਰ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਮਿਲੇਗੀ ਤਾਂ ਇਹ ਹੋਰ ਵੀ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਸ੍ਰੀ ਐਨ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਸ਼ਾਖਾ ਮੈਨੇਜਰ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਨੇਤਾਵਾਂ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ.ਆਈ.ਪੀਜ਼ ਨਾਲ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਭਾਗੀ ਜਾਂਚ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਖੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਅਸਰਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ

ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਲਈ ਬਾਹਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ ਜਿਸ ਤਕ ਬੈਂਕ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

xxx xxx xxx

5. ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਕੇਸ ਨੰਬਰ ਆਰ.ਸੀ7(ਏ)/96-ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ./ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਅਧੀਨ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 477(ਏ), ਅਤੇ 120ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ 13(1)(ਸੀ) & (ਡੀ) ਦੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ। ਜਾਂਚ ਹੋਈ; ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ, ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ., ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਦੋਸ਼ ਤੈਅ ਕੀਤੇ:

“ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 1:

ਕਿ, ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਯਾਨੀ ਕਿ ਏ.1 ਤੋਂ ਏ.3 ਤੱਕ, ਸਾਲਾਂ 1994-95 ਦੌਰਾਨ, ਜਦੋਂ ਏ.1 ਅਤੇ ਏ.2 ਐਮ/ਐਸ. ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਅਤੇ ਏ3 ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ ਵਜੋਂ, ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਜਿਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਚਲਦੇ ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੰਡ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 10.00 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 120-ਬੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸੰਜ੍ਞਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ ਨੰਬਰ 2:

ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਰੇ ਯਾਨੀ ਕਿ ਏ.1 ਤੋਂ ਏ.3 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇ ਕੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਜੋ ਕਿ ਉਸ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਸੰਜ੍ਞਾਨ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 3:

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਉਪਰੋਕਤ (ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 1) ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਭੰਗ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 4:

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 1 ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਇਸੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਕੋਰਸ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਸ੍ਰੀਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਿਥਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਕੁਝ ਕਾਗਜ਼ਾਤ, ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਲੀ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 477-ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਚਾਰਜ ਨੰਬਰ 5:

ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਏ.1 ਅਤੇ ਏ.2 ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਵਜੋਂ ਨੌਕਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਨੇਜਰ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ (ਏ.1) ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕਲਰਕ-ਕਮ-ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ (ਏ2) ਵਜੋਂ ਸਾਲ 1994-95 ਦੌਰਾਨ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਨਿਵਾਰਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾ ਗ੍ਰਾਮੀਣ ਬੈਂਕ, ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਤੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ

ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ, 1988 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਰਵਾਇਤੀ ਨਾਲ 13(1)(ਸੀ) & (ਡੀ) ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਹੈ।"

6. ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਵਿੱਚ, ਕੁੱਲ ਗਿਆਰਾਂ ਗਵਾਹਾਂ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1 ਤੋਂ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-11, ਨੂੰ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਪੀ-1 ਤੋਂ ਪੀ-68 ਤੱਕ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵੱਲੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੋਰ ਬਚਾਅ ਗਵਾਹ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਡੀ-1 ਤੋਂ ਡੀ-6 ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ।

7. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਚਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਸੀ। ਭਾਸਕਰ ਰੈੱਡੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-1), ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਵੰਬਰ, 1994 ਵਿੱਚ, ਬਾਦਮ ਸਵਾਮੀ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-2) ਨੇ ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦਾ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੁਝ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਵਾਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਜੋ ਕਿ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਐਨ. ਰਾਘਵੇਂਦਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਸਥਾਰਤ ਆਡਿਟ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਆਡਿਟ ਦੌਰਾਨ, ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਅਨਿਯਮਿਤਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਦਿੱਤੀ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਦਰਕਿਨਾਰ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦੋ ਪੱਤਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ6 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ7 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ) ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਉਕਤ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ, ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਫਡੀਆਰ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਐਫਡੀਆਰ ਧਾਰਕ/ਜਮਾਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਫਡੀਆਰ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨਾਲ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਐਫਡੀਆਰ ਜਮਾਕਰਤਾ ਕੋਲ ਹੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਪ੍ਰੀਮੇਚਰ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਮੁਦਤੀ ਜਮਾ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਮ ਡੈਬਿਟ ਵਾਊਚਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਮਿਸਟਰ ਰੈੱਡੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਮੇਚਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਐਕਸ ਪੀ6 ਅਤੇ ਪੀ7 ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਬਾਰੇ, ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਂਚ ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਢਿੱਲੀ ਚੈੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਚੈੱਕ ਫਾਰਮ ਉੱਤੇ ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਉੱਤੇ ਉਚਿਤ ਐਂਡੋਰਸਮੈਂਟ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਢਿੱਲੀ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।" ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ, "ਕਰਜ਼ਾ ਖਾਤਿਆਂ ਤੋਂ ਚੈੱਕ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਰਜ਼ਾ ਵਿਤਰਣ ਲਈ ਵਰਤਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਢਿੱਲੇ ਪੱਤਰ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚੈੱਕ ਬੁੱਕ ਜਾਰੀ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।" ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ, ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਧਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਸਕੇਲ-1 ਤੋਂ ਸਕੇਲ-2 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

8. ਬਾਦਮ ਸਵਾਮੀ (ਪੀਡਬਲਿਊ-2), ਆਡਿਟਰ, ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਨੇ 1996 ਵਿੱਚ ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਡਿਟ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੋ ਸੈੱਟ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਪਹਿਲਾ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣਾ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਲੈਣ-ਦੇਣ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ 4 ਲੱਖ (ਸਾਬਕਾ P4) ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਦੋ FDR ਖਰੀਦੇ ਸਨ। 10 ਲੱਖ

(ਸਾਬਕਾ ਪੀ5) ਕ੍ਰਮਵਾਰ, ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੀ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਵੀ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਸੀ ਐੱਸ.ਬੀ. ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5520 (ਸਾਬਕਾ P11 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ)। FDRs, ਸਾਬਕਾ. P4 ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ. P5, ਜਨਵਰੀ, 1995 ਵਿੱਚ 12 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। PW-2 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਾਖਾ, ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਾਰਟੀ/ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ, ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਵਿਆਜ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਨਾ ਸੀ ਐੱਸ.ਬੀ. ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5520. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਬਿਨਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ, FDR ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਦੋ ਡੈਬਿਟ ਵਾਊਚਰ (ਸਾਬਕਾ P29 ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ) ਵਧਾ ਕੇ ਰਕਮਾਂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ P30)। ਇਹ ਵਾਊਚਰ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੰ.2 ਵੱਲੋਂ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਢਵਾਈ ਗਈ ਰਕਮ ਸੀ ਕਿਸੇ ਤੀਜੀ-ਧਿਰ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਖਾਤਾ ਨੰ. ੨੮੨ ਨਿਸ਼ਿਥਾ ਕੇ ॥ ਵਿਦਿਅਕ ਅਕੈਡਮੀ. ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਨੂੰ ਸਮਰਪਣ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹ ਸੀ ਐੱਫ.ਡੀ.ਆਰਜ਼ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-2 ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਐੱਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਕਢਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਰੁਪਏ ਦਾ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਵਿਆਜ ਸ਼੍ਰੀ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਦੇਣਯੋਗ 11,570/- ਰੁਪਏ ਉਸਦੇ S.B. ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਰਹੇ। ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5520. ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੁਪਏ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ 11,570/-, S.B ਵਾਲੇ ਡੈਬਿਟ ਵਾਊਚਰ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5555 ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ। ਨੇ ਕਿਹਾ ਐੱਸ.ਬੀ. ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5555 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ।

9. ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਸਬੰਧੀ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1994 ਵਿੱਚ, 10,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ 'ਧੋਖਾਧੜੀ' ਨਾਲ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ (ਐਕਸ ਪੀ25, ਐਕਸ 26 & ਐਕਸ ਪੀ27) ਦੁਆਰਾ ਨਿਕਾਲੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਪਰੰਤੂ, ਨਾ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੈਜਰ ਸ਼ੀਟ (ਐਕਸ 23) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਲੈਜਰ ਸ਼ੀਟ- ਐਕਸ ਪੀ23 ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਖਰਾਬ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਛੁਪਾਈ ਜਾ ਸਕੇ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਐਕਸ ਪੀ25 ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਬੈਲੈਂਸ ਸੀ, ਪਰ ਜਦ ਬਾਕੀ ਦੋ ਚੈੱਕ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਾਂ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ 10,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ ਹੋਰ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਓਵਰਡ੍ਰਾਇੰਗ ਦੀ ਵੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਕਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਅਤੇ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੀ. ਸਤਿਆਜਿਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ 14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਿਕਾਲੀ।

10. ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਐਫਡੀਆਰਜ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ, ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੇ ਮਿਸਟਰ ਰੈੱਡੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਹੋਰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ, ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਤੋਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾਈ ਕਿ ਖਾਤਾ ਲੈਜਰ ਸ਼ੀਟ (ਐਕਸ ਪੀ23) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੈਂਕ ਨੇ ਹੋਰ ਤਿੰਨ ਲੈਜਰ ਵੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਫਸਰ ਦਾ ਕੈਸ਼ ਸਕ੍ਰੋਲ, ਟ੍ਰਾਂਜਿਟ ਵਾਊਚਰ ਰਜਿਸਟਰ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਭੁਗਤਾਨ ਰਜਿਸਟਰ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਤਿੰਨ ਲੈਜਰ ਦੇਖੇ ਸਨ, ਪਰ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਅੱਗੇ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਅਫਸਰ ਦੇ ਕੈਸ਼ ਸਕ੍ਰੋਲ 'ਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਚੈੱਕਾਂ ਐਕਸ ਪੀ25 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ26 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਭੁਗਤਾਨ ਰਜਿਸਟਰ 'ਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ 23.04.1994 ਤੋਂ 21.07.1994 ਦੀ ਅਵਧੀ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

11. ਬੈਂਕ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ, ਮਿਸਟਰ ਡੀ. ਰਾਮ ਮੋਹਨ ਰਾਓ, ਪੀਡਬਲਿਊ-3 ਵਜੋਂ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਿਆਰੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ, ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਗਾਹਕ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਣ ਪਰ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਪ੍ਰਥਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਕਦੇ ਕਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗਾਹਕ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਕੈਬਿਨ ਵਿੱਚ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚੈੱਕ ਕਾਊਂਟਰ

'ਤੇ ਨਕਦੀ ਲਈ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਕਦੇ ਕਦੇ ਨਕਦੀ ਨੂੰ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਕੈਬਿਨ ਵਿੱਚ ਹੀ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

12. ਬੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ (ਪੀਡਬਲਿਊ-4), ਕੈਸ਼ੀਅਰ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਬੈਂਕ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਗਾਹਕ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਹ ਚੈੱਕ ਪਾਸ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੈੱਕਾਂ, ਐਕਸ ਪੀ25 ਤੋਂ ਪੀ27 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ26 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ27 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਲੈਜਰ ਸ਼ੀਟ-ਐਕਸ ਪੀ23 'ਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦੌਰਾਨ, ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ, "ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ25 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਐਨ. ਲਲਿਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਰਕਮ ਮਿਲੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਚੈੱਕ ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਰਸੀਦ ਦੇ ਟੋਕਨ ਵਜੋਂ ਲਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਕਸ ਪੀ-26 ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਏ1 ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ27 ਦੇ ਉਲਟ ਪਾਸੇ ਵੀ ਏ1 ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਹਨ"।

13. ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਸੰਨੇ, ਪੀਡਬਲਿਊ-5 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਗਲਾ ਬੀ. ਗਣਗਾਰਾਮ (ਪੀਡਬਲਿਊ-6) ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਬ੍ਰਾਂਚ ਵਿਚ ਇਕ ਅਕਾਉਂਟੈਂਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵੱਲੋਂ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕ ਪੱਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ, "ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿਚ ਚੈੱਕ ਦੀ ਰਕਮ 2.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਲਈ ਕਾਫੀ ਰਕਮ ਸੀ। 30.06.1994 ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿਚ 4,78,480/- ਰੁਪਏ ਦਾ ਬੈਲੰਸ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਕਤ ਬੈਲੰਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ 30.06.1994 ਨੂੰ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇ ਚੈੱਕ ਲਈ ਕਾਫੀ ਰਕਮ ਸੀ। 28.07.1994 ਨੂੰ ਉਕਤ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿਚ ਉਪਲਬਧ ਰਕਮ ਦਾ ਬੈਲੰਸ 12,12,830/- ਰੁਪਏ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਨੂੰ 3.50 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਬਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੈਨਸਿਲ ਨਾਲ ਲਾਈਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਕ ਐਂਟਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਕਤ ਐਂਟਰੀ ਹੁਣ ਐਕਸ ਡੀ3 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਹੈ" (ਸਿਕ)। ਅੰਤ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕੰਮ ਦੀ ਭੀੜ ਕਾਰਨ ਲੈਜਰ ਐਂਟਰੀ ਵਿਚ ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਗੁੰਮ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਉਹ ਰਕਮ ਨੂੰ ਬੈਲੰਸ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਐਕਸ ਪੀ8 ਨੂੰ ਵੇਖੋ, ਇਹ ਬੈਲੰਸਿੰਗ ਰਜਿਸਟਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਏ2 ਵੱਲੋਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

14. ਜੇ. ਮਧੁਸੂਦਨ (ਪੀਡਬਲਿਊ-7), ਨਿਜ਼ਾਮਾਬਾਦ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਨੇ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਸਤੰਬਰ 1995 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਉਸ ਦੇ ਐਸ.ਬੀ. ਖਾਤਾ 5520 ਵਿਚ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਐਫਡੀਆਰ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਮਿਸਟਰ ਜੀ. ਨਾਗੇਸ਼ ਰੈੱਡੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ, ਦੇ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਲਿਆਇਆ। ਉਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਟਰਮ ਡਿਪਾਜਿਟ ਰਜਿਸਟਰ (ਐਕਸ ਪੀ9) ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੇ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਵੇਖੇ ਜੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ ਕਿ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੀ. ਨਾਗੇਸ਼ ਰੈੱਡੀ (ਪੀਡਬਲਿਊ-8), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਭੇਜਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-8 ਨੇ ਵੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਵੱਲੋਂ ਬ੍ਰਾਂਚ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਐਫਡੀਆਰ ਤੋਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਲੱਭਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-8 ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਸਾਡੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਕਾਰਨ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ"। ਬੀ. ਸਤਿਆਨਾਰਾਇਣਾ, ਪੀਡਬਲਿਊ-9, ਇਕ ਔਪਚਾਰਿਕ ਗਵਾਹ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

15. ਅਮਰ ਸਿੰਘ (ਪੀਡਬਲਿਊ-10), ਜਿਸਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿਗ਼ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਚੈੱਕਾਂ, ਵਾਊਚਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ। ਪੀਡਬਲਿਊ-10 ਅਨੁਸਾਰ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਆਏ ਦਸਤਖਤ ਸਾਧਾਰਣ ਹੱਥ ਨਾਲ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ27 ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਦਸਤਖਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਮੂਨਾ

ਦਸਤਖਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਉੱਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤ ਉਸ ਦੇ ਨਮੂਨਾ ਦਸਤਖਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਦੋ ਪੱਤਰਾਂ (ਐਕਸ ਪੀ6 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ7) ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਨਮੂਨਾ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਐਸ. ਵਾਦਿਆਨਾਥਨ (ਪੀਡਬਲਿਊ-11), ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਿਊ-11 ਨੇ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕਾਦਮੀ ਤੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ। ਉਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਅਭਿਯੋਗ ਲਈ ਪੀਡਬਲਿਊ-9 ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਵੀ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-11 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਦਸਤਖਤ ਕਿਸੇ ਨਿਆਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਜ਼ਾਦ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

16. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਪੂਰਵ-ਸਮਾਪਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਐਸਾ ਕੀਤਾ, "ਜਮਾਕਰਤਾ ਦੀ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਨਾਲ ਹੀ ਪੂਰਵ-ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਮਾਕਰਤਾ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭ ਨਹੀਂ ਸਕਿਆ। ਚੂੰਕਿ ਉਹ ਵੀ.ਆਈ.ਪੀ. ਗਾਹਕ ਹੈ, ਮੈਂ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ।" ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1) ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਜਾਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰਵ-ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਉੱਤੇ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ 1994 ਵਿੱਚ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ 10,00,000/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ, ਉਸ ਨੇ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕੀਤਾ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ, "ਚੂੰਕਿ ਬੈਲੈਂਸ ਸੀ ਮੈਂ ਚੈੱਕ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਰਕਮ ਏ3 ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ।" ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਦੋ ਬੈਂਕ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪ੍ਰਤੀਦ੍ਵੰਦਤਾ ਕਾਰਨ ਝੂਠੇ ਤੌਰ ਤੇ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

17. ਅਸੀਂ, ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਸਪਸ਼ਟ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਖਾਸ ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 50 ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 28.03.2020 ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 120ਬੀ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 13(1)(ਸੀ) ਅਧੀਨ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 409 ਅਤੇ 477ਏ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 13(1)(ਸੀ) ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਵੀ। ਖਾਸ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 50 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:

> “50. ਇਹੀ ਗੱਲ ਏ.3 ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਏ.3 ਨੇ ਰਕਮ ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਦੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 342 ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕਰਵਾਈ ਬਜਾਏ ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਦੇ, ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਏ.3 ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਏ.1 ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਜਮਾ ਕਰਵਾਇਆ ਹਾਲਾਂਕਿ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਦ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਤੋਂ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਏ.1 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਦਾਇਗੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।
>
> ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗਲਤ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਏ.3 ਨੇ ਏ.1 ਨਾਲ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਤੂਤ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ। ਏ.3 ਨੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਧਾਰਣ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਏ.3 ਨੂੰ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੁਝਾਉਂਦਾ ਕਿ ਏ.3 ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ....” (sic)

18. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਦਾ ਨੋਟ ਲੈਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ (ਐਕਸ. ਪੀ25 ਤੋਂ ਪੀ27) ਦੀ ਪਾਸਿੰਗ ਅਤੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ ਰੁ. 10 ਲੱਖ ਦੀ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ

ਅਸਰਹੀਣ ਕ੍ਰਾਸ-ਪ੍ਰਸ਼ਨੇਤਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ, “ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਾਂਚ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਫਰਵਰੀ 1995 ਵਿੱਚ ਦੋ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸੀ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ....” (sic).

19. ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦੋ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਦੀਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਦੋ ਪੱਤਰ (ਐਕਸ ਪੀ6 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ7) ਨੂੰ ਨਾਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਾਵਜੂਦ ਦੋ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਵਿਆਜ ਜਮਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀਆਂ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5555 ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਆਜ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਕ ਵਿਪਰੀਤ ਅਨੁਮਾਨ ਖਿੱਚਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਇਸ ਭ੍ਰਮ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਸ਼ਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ, ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ, ਦੋ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਨਕਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ, ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਉਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜੁਰਮਾਨਿਆਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

20. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ ਜੁਡੀਕੇਚਰ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਾਂਗ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਸਬੰਧੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਕੋਈ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਇਕਲੌਤੇ ਜੱਜ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਸਦੀਆਂ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਾਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚੂਰ ਵਾਪਸੀ ਬਾਰੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਕੋਰਟ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਮੁੱਚੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇਸ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਵਿਪਰੀਤ ਧਾਰਣਾ ਨੂੰ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਆਧਿਕਾਰਿਕ ਪਦ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚੁਰਲੀ ਐਨਕੈਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸਾਲੇ, ਅਰਥਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3, ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਫਾਇਦਾ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 1994 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਜਾਲਸਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਣਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

21. ਦੁੱਖੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੁਣ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ।

ਦਲੀਲਾਂ:

22. ਸ਼੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਜੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦਾ ਕੇਸ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਅਤੇ ਕਲਪਨਾਓਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਟਸਥ ਸਬੂਤ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸਭ ਤੋਂ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚੂਰਲੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 10,00,000/- ਅਤੇ 4,00,000/- ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਲੇ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ, ਅਰਥਾਤ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਜੋ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਜੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਵੱਲੋਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਆਡਿਟ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ 22.02.1995 (ਐਕਸ ਪੀ6) ਅਤੇ 24.02.1995 (ਐਕਸ ਪੀ7) ਦੀਆਂ ਦੋ ਚਿੱਠੀਆਂ ਬਾਰੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਿਤਾ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਰਕਮ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਜਾਂਚਣ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਿਊ-19) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਹ ਦਿਖਾ ਸਕੇ ਕਿ 22.02.1995 ਅਤੇ 24.02.1995 ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਤ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮਹਾਕ ਚੰਦ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕੀਤੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਘਾਤਕ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਣਦੇਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

23. ਸ੍ਰੀ ਸਿਧਾਰਥ ਲੁਥਰਾ ਨੇ ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 23 ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਥੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਥਿਤ ਗਲਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਉਸਨੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ (ਪੀਡਬਲਿਊ-1) ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ (ਪੀਡਬਲਿਊ-8) ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਹਰੀ ਸਾਓ & ਅਨ੍ਰ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਇਬਰਾਹੀਮ & ਓਰਸ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ & ਅਨ੍ਰ 'ਤੇ ਵੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪਰਿਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

24. ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਦੇਣਾ, ਅਰਥਾਤ, ਦ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਵਿਵਾਦਿਤ ਐੱਫ.ਡੀ.ਆਰ. 'ਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿਆਜ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਬੀ ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈਡੀ ਨੇ ਵੀ ਨਿੱਜੀ ਤੋਂ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਖਾਤੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ.- ਦੀ ਪੇਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। 2, ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਵਾਊਚਰ ਐਕਸਿਬਿਟਸ ਪੀ-37 ਤੋਂ ਪੀ-42 ਅਤੇ ਲੈਜਰ ਐਕਸਿਬਿਟ ਪੀ-11 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਉਸਦਾ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਸਮਸੁਲ ਹਕ ਬਨਾਮ ਅਸਾਮ ਰਾਜ ਵਿੱਚੋਂ ਬਲ ਲੈਂਦਿਆਂ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੁਲਜ਼ਮ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ, ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚੂੰਕਿ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5520 ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਥੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨੂੰ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

25. ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ ਸਬੰਧੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ, ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ P-25 ਤੋਂ P-27) ਅਧੀਨ ਰਾਸ਼ੀ ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁ. 10,00,000/- ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ PW-2 ਅਤੇ PW-6 ਦੇ ਸਬੂਤ ਅਸੰਗਤ ਹਨ। ਜਦਕਿ PW-2 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ-25 ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬੈਲੈਂਸ ਸੀ ਪਰ ਦੋ ਹੋਰ ਲੈਣ-ਦੇਣਾਂ (ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਐਕਸ-ਪੀ26 ਅਤੇ ਐਕਸ-ਪੀ27 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਿਤ) ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਰਯਾਪਤ ਬੈਲੈਂਸ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬਲਕਿ, PW-6 ਨੇ ਆਪਣੀ ਕ੍ਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕਾਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਕਤ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਸੀਨੀਅਰ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਸੰਗਤੀ ਨੂੰ

ਦੋਸ਼ਯੁਕਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਫਿਰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਿਆ ਕਿ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 'ਤੇ ਸੀ।

26. ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਭਾਵੇਂ ਨਕਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਬੀ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ (PW-4) ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਨਾ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ- ਐਕਸ ਪੀ25 ਤੋਂ ਪੀ27 ਤੱਕ, ਦੀ ਰਕਮ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਿਰਣਾਂ ਵੀ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸੀ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕੰਮ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸਨ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਬਰੀਕਰਨ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

27. ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਦੀ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 409 ਅਤੇ 477ਏ ਜਾਂ ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਕਿ, ਬਦਤਰੀਨ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪੈਨਸ਼ਨਰੀ ਲਾਭਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਦੋਸ਼ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਚਿਰਾਗ ਵਿੱਚ ਵੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ (i) ਅਫਸਰਾਂ ਦਾ ਕੈਸ਼ ਸਕ੍ਰੋਲ; (ii) ਟ੍ਰਾਂਜਿਟ ਵਾਊਚਰ ਰਜਿਸਟਰ; & (iii) ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਭੁਗਤਾਨ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਖਾਤਾ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਨਹੀਂ ਗਈ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਹੋਰ ਲੈਜਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਹਿਸਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

28. ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੋਰ ਅਗੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪੀ-25, ਪੀ-26 ਅਤੇ ਪੀ-27 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਢਹਿ ਗਈ। ਇਹ ਤੱਥ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਮੂਨਾ ਦਸਤਖਤ ਕਦੇ ਵੀ ਇੱਕ ਨਿਆਂਕਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਏ ਗਏ ਸਨ।

29. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409 ਅਤੇ 420 ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਨਹੀਂ ਚਲ ਸਕਦੀਆਂ। ਸ੍ਰੀ ਸਿੱਧਾਰਥ ਲੂਥਰਾ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੈਂਕ ਦੇ ਦੋ ਧੜਿਆਂ ਵਿੱਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਵਜੋਂ ਉਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੌਰਾਨ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਦ੍ਵੰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ।

30. ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸੀਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦਯਾਵਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਫਲ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਸ ਨੇ ਕੁੱਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 40,00,000/- ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 7,00,00,000/- ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜਤਨ ਬੈਂਕ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਕੇਲ-II ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ, ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਤੱਥ ਨਾਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਪਿਛੋਕੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਇਹ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਭੁਗਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਯੋਗ ਮਾਮਲਾ ਹੈ।

31. ਸ੍ਰੀ ਜਯੰਤ ਕੇ. ਸੁਦ, ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਾਦੀ ਸੋਲੀਸਿਟਰ ਜਨਰਲ ਜੋ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ—ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਏ, ਨੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਨਿਰਣੇ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 13 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਈ। ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਕੁਝ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਮਿਲੇ-ਜੁਲੇ ਸਵਾਲ ਹਨ ਜਿਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਹੇਠਾਂ ਨੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਹੈ।

32. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਦੁਹਰਾਇਆ ਕਿ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 420, 409 ਅਤੇ 477ਏ ਅਧੀਨ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਿਕਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜਨਤਕ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤਬਦੀਲੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਲਈ ਬੈਂਕ ਰਸੀਦਾਂ ਦੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਨਿਜੀ ਵਿਅਕਤੀ, ਨਾਮਤ: ਅਪੀਲਕਰਤਾ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਦੇ ਸਾਲੇ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਲਾਭ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਆਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਬਹਾਨੇ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

33. ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਸੰਭਾਲਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਣੀ ਪਈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਨਿਭਾਉਣੀਆਂ ਨਹੀਂ ਸੀਆਂ। ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਅਨੁਸਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਹੈ (ਦੇਖੋ: ਐਨ. ਸੁਬਾਰਾਓ ਬਨਾਮ ਰਾਜ6$_{SUPERSCRIPT}$)। ਉਸ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੋਸ਼ੀ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਰਗੇ ਅਭਿਯੁਕਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਜਾਂ ਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਣਾਵਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

34. ਸਾਰੇ ਨਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏ.ਐਸ.ਜੀ. ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੋਰ ਦੋ ਫੈਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਵਿੱਚ ਵਿਨਾਯਕ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇਓਸਥਲੀ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ7$_{SUPERSCRIPT}$ ਅਤੇ ਨੀਰਾ ਯਾਦਵ ਬਨਾਮ ਕੇਂਦਰੀ ਜਾਂਚ ਬਿਊਰੋ8$_{SUPERSCRIPT}$।

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ:

35. ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਲੰਬਾਈ ਵਿੱਚ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਵਾਲ ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਲਈ ਪੈਂਦੇ ਹਨ: ਅਪੀਲ। ਪਹਿਲਾ, ਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਨਿਰਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਬਣਦਾ ਹੈ? ਜੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਕੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਟਿਕਾਊ ਹੈ?

36. ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਏਐਸਜੀ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਿਦਕ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤੱਥ ਜਾਂ ਤੱਥ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਿਤ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ ਸੰਕੀਰਣ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਅਸਾਧਾਰਣ ਹਾਲਾਤ ਨਾ ਹੋਣ ਜਿਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਕਿ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਗਲਤ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਗਲਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਵਿਕ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲਾ ਆਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਪੁਨਰਮੂਲਿਆਂਕਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹਿਚਕਿਚਾਹਟ ਹੋਵੇਗੀ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਮਾਨ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇੱਕ ਸੰਭਵ ਜਾਂ ਸੰਭਾਵਿਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਹੈ।

37. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਖੋਜ ਨਾਲ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਸੀਮਾ ਉੱਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਕਸਿਤ ਸਿਦਾਂਤ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪਵਾਦਾਂ ਅਧੀਨ ਹਨ। ਸਾਡੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਇਸ ਸਮਝ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਨੇਕਾਂ ਸ਼ੱਕੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ, ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

38. ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਜਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420, ਜਾਂ 477-ਏ ਦੇ ਅਜਿਹਾਬਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਅਜਿਹਾਬਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰ ਸਕਣ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਸਿਰਫ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਤਾਣੇਬਾਣੇ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਕੇ ਮਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ ਰੁ. 10 ਲੱਖ ਦੀ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ ਧੋਖੇ ਨਾਲ ਨਕਦ ਕਰਵਾਇਆ। ਹੋਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਜਦੋਂ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੈਰਾਗ੍ਰਾਫ ਨੰਬਰ 5 ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ, ਆਪਣੀਆਂ ਧੋਖੇਧੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਹੋਰ ਵੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਲੇ, ਭਾਵ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਲਈ ਸਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਾਲਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਰੀਕਾਰੀ ਖਿਲਾਫ ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਾਏ ਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਨਿਆਂਪੂਰਣ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

39. ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਖਾਕੇ ਵਿੱਚ, ਲਿਟਮਸ ਟੈਸਟ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਪੀਲੇਂਟ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13(2) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਦੇ ਪੀ.ਸੀ. ਐਕਟ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ?

40. ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਉਚਿਤ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਕਰੀਏ ਜੋ ਕਿਸੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ:

41. ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਖਿਲਾਫਵਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਸੇਵਕ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਉਹ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਖਿਲਾਫਵਰਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। (ਦੇਖੋ: ਸਦੁਪਤੀ ਨਾਗੇਸਵਰ ਰਾਓ ਬਨਾਮ ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ)

42. ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਸੌਂਪਣੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਵਰਤੋਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 405 ਅਧੀਨ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹਨ। 'ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਖਿਲਾਫਵਰਜ਼ੀ' ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਧਾਰਾ 405 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇੰਟਰ ਅਲੀਆ, ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਦਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਉਸ ਸੰਪਤੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਢੰਗ ਪ੍ਰਸਕ੍ਰਿਪਟ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ, ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਨੁਮਾਨਿਤ, ਆਦਿ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਖਿਲਾਫਵਰਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਧਾਰਾ 405 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ: (i) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਜਾਂ ਸੰਪਤੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਨਾਲ ਸੌਂਪਣਾ;

(ii) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ;

(iii) ਜਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਸਾ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਰਾਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ।

43. ਇਹ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 405 ਆਈਪੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਮੁੱਖ ਸ਼ਬਦ 'ਬੇਈਮਾਨੀ' ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਮੈਨਸ ਰੀਆ ਦੇ ਅਸਤਿਤਵ ਨੂੰ ਪੂਰਵ-ਧਾਰਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੇਵਲ ਰਿਟੈਨਸ਼ਨ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦੀ। ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਲੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਕਰਾਰ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਸਲ ਵਰਤੋਂ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਨਾਲ ਹੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸ਼ਬਦ 'ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ' ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਪਣੇ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਣੁਚਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਲੱਗ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਬਾਹਰਵਾਰਤੀ।

44. ਜਿਵੇਂ ਹੀ 'ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ' ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਤੱਤ ਧਾਰਾ 405 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਉਲੰਘਣਾ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ, ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਧਾਰਾ 409 ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ:

(i) ਦੋਸ਼ੀ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ, ਵਪਾਰੀ ਜਾਂ ਏਜੰਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;

(ii) ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ, ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ

(iii) ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

45. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦ ਤੱਕ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ, ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਾਂ ਬੈਂਕਰ ਆਦਿ ਨੂੰ 'ਸੌਂਪੀ ਗਈ' ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਹਿਸਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਬੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 409 ਆਈਪੀਸੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। 'ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੌਂਪ' ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਅਤੇ ਸਾਮਾਨਿਕ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਭਿਯੋਗ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦਿਖਾਵੇ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 'ਸੌਂਪੀ ਗਈ' ਸੀ, ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਸੌਂਪ ਦੇ ਅਸਲ ਢੰਗ ਜਾਂ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ। ਜਿੱਥੇ

'ਅਮਾਨਤ' ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਭਾਰ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਾਬਤ ਕਰੇ ਕਿ ਅਮਾਨਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ:

46. ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਧੋਖਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਧੋਖਾ ਖਾਧੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼, ਜੋ ਹਸਤਾਖਰ ਜਾਂ ਮੋਹਰ ਲਗੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੋ ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

47. ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇੱਸ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਤਿੰਨ ਘਟਕ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ (i) ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਧੋਖਾ, (ii) ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ, ਅਤੇ (iii) ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਮਨੇਵਿਜ੍ਵਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਲਈ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵਾਅਦਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਵ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

48. ਇਹ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਠਿਤ ਹੈ ਕਿ 'ਬੇਈਮਾਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਲਾਭ ਜਾਂ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪਰਾਧ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਲਟ, ਸਿਰਫ ਠੇਕੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਦ ਤੱਕ ਕਿ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਨਾ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਉਤਨਾ ਹੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 420 ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਮਨੇਵਿਜ੍ਵਾਨ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਤੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਹ ਨਾ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ 'ਉਸ ਸਮੇਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਪੈਸੇ ਛੱਡੇ ਸਨ' ਧੋਖੇਬਾਜ਼ੀ ਜਾਂ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸਿਰਫ ਠੇਕੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਧਾਰਾ 477-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੱਤ:

49. ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਆਖਰੀ ਧਾਰਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਧਾਰਾ 477ਏ ਹੈ, ਜੋ 'ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਬਣਤਰ' ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਦੰਡਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ, ਕਲਰਕ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਉਸ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ੂਗਾਰ ਜਾਂ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡ, ਕਾਗਜ਼, ਲਿਖਤ, ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖਾਤਾ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ, ਬਦਲ, ਵਿਕ□ਤ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਸੱਤ ਸਾਲ ਤੱਕ ਦੀ ਕੈਦ ਦੇ ਦੰਡ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਮਾਰਜਿਨਲ ਨੋਟ ਰਾਹੀਂ ਵਿਧਾਨਕ ਇਰਾਦਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਥੇ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਬਣਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, ਬਹੀ ਖਾਤਾ ਜਾਂ ਲਿਖਤੀ ਖਾਤਿਆਂ।

50. ਧਾਰਾ 477ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ ਦੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ—(ਅ) ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਆਏ ਖਾਤਿਆਂ, ਇਲੈਕਟ੍ਰੋਨਿਕ ਰਿਕਾਰਡਾਂ, ਕਾਗਜ਼ਾਂ, ਲਿਖਤਾਂ, ਕੀਮਤੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਾਂ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ, ਬਦਲ, ਵਿਕ□ਤ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਬਣਾਇਆ; (ਬੀ) ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਕਲਰਕ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸੇਵਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ; (ਸੀ) ਕਿਤਾਬਾਂ, ਕਾਗਜ਼ਾਂ, ਆਦਿ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਹਨ; (ਡੀ) ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਇਹ ਕੰਮ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨਾਲ ਕੀਤਾ।

51. ਆਓ ਹੁਣ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜੋ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਕੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਉਪਰੋਕਤ ਤਿੰਨ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੇਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ?

52. ਇਸ ਪੜਾਅ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਦੋ ਸੈੱਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਸੰਖੇਪ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾ, ਇਹ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਧਿਕਾਰਿਤ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 1994 ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕ ਪਾਸ ਕੀਤੇ, ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਤੋਂ ਫੰਡ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਇਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਾ ਹੋਣ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਸਾਲੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀਆਂ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਕਿ ਇਹ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਲੈਜਰ ਸ਼ੀਟ (ਐਕਸ ਪੀ23) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹੈੱਡ ਆਫਿਸ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਦੂਜਾ ਦੋਸ਼, ਜਿਸ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਕਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਰੁ. 10,00,000/- ਅਤੇ ਰੁ. 4,00,000/- ਸੀ, ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਰਵਰੀ 1995 ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਦ ਕਰਵਾਇਆ, ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਹ ਰਕਮ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਰੁ. 14 ਲੱਖ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਰੁ. 4 ਲੱਖ ਹੀ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਦਿਖਾਏ ਗਏ। ਬਾਕੀ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ 1994 ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਛੁਪੇ ਹੋਏ ਨਿਕਾਸੀਆਂ ਵੱਲ ਅਡਜਸਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

53. ਭਾਵੇਂ ਦੋ ਸੈੱਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਇੱਕ ਇੱਕਲੇ ਸੌਦੇ ਦੇ ਲਗਾਤਾਰ ਹਿੱਸੇ ਹਨ, ਸੰਖੇਪਤਾ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਤੰਤਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚਿਆ ਜਾਵੇ।

(ਏ) ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚੋਂ ਰੁ. 10 ਲੱਖ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਿਕਾਸੀ 1994 ਵਿੱਚ।

54. ਅਸੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ 'ਸੁਪੁਰਦਗੀ' ਦੇ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਬੈਂਕ ਗਾਹਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਅਤੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸੀ। ਇਸ ਸੈੱਟ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਪੰਜ-ਪੱਖੀ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪਹਿਲਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਗਲਤ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ। ਦੂਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਤਿੰਨ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਤੀਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਭਾਵੇਂ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੌਥਾ ਕਿ ਇਸ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਬੰਧੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਲੈਜਰ ਬੁੱਕ- ਐਕਸ ਪੀ23 ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਪੰਜਵਾਂ, ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੈੱਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਅਭਿਯੋਗ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਾਲੇ, ਅਰਥਾਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਬੇਜਾ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

55. ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਸਾਜਿਸ਼ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਕਾਸੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਲਾਭ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੇ ਕੇਵਲ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਾਮਾਨਿਆ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਅਕਾਦਮੀ ਦਾ ਖਜ਼ਾਨਚੀ/ਅਧਿਕਾਰਤ ਹਸਤਾਖਰਕਰਤਾ ਸੀ। ਚੂੰਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੀ ਬਰੀਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਬੇਗੁਨਾਹੀ ਸਬੰਧੀ ਖੋਜਾਂ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਪਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿ-ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਮਨਾਂ ਦੇ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

56. ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜੋ ਕਿ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕੱਲਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਫ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਢਿੱਲਾ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਿਆਰੀ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਵਿਚਲਨ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਇਹ 'ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਭਿਆਸ' ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-3 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਦੋਵੇਂ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਮਾਨਿਆ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਕੋਰਸ ਵਿੱਚ, ਚੈੱਕ ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਉਹ ਚੈੱਕ ਹੀ ਵਰਤਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਪਰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਾਤਾਂ ਜਾਂ ਅਸਾਧਾਰਣ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਬੈਂਕ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚੂੰਕਿ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟ ਮਨਾਹੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਹ ਗੱਲ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਹ ਢਿੱਲੇ ਚੈੱਕ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ' ਕੀਤਾ।

57. ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟਿਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕ, ਅਰਥਾਤ ਐਕਸ. ਪੀ25 ਤੋਂ ਪੀ27, ਉਸ ਸਮੇਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਦੋਂ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲਾ ਚੈੱਕ (ਐਕਸ ਪੀ25) 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 23.04.1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਦੂਜਾ ਚੈੱਕ

(ਐਕਸ ਪੀ26) ਜੋ ਕਿ 4 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ, 30.06.1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਚੈੱਕ (ਐਕਸ ਪੀ27) 3.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਾ ਸੀ ਅਤੇ 30.07.1994 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ25 ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਸਨ, ਉਸ ਨੇ ਐਕਸ ਪੀ26 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ27 ਪਾਸ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖੜ੍ਹ ਨੂੰ ਸ਼ਾਖਾ ਦੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਲੈਜਰ (ਐਕਸ ਪੀ23) ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਅਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਭਾਗ ਦੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

58. ਧਾਰਾ 477-ਏ ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਾਅਵਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ (ਐਕਸ ਪੀ25 ਤੋਂ ਪੀ27) ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਲੈਜਰ (ਐਕਸ ਪੀ23) ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਅਪਰਯਾਪਤ ਫੰਡਾਂ ਦੇ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਨਿਕਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 'ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮੰਸ਼ਾ' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਵ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਦੋ ਅੰਗ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਦੂਜੇ ਅੰਗ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

59. 'ਧੋਖਾਧੜੀ' ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ, ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਦੀਆਂ ਗਵਾਹੀਆਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਗੁੰਮ ਸਨ, ਪਰ ਉਹ ਬੈਂਕ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹੋਰ ਲੈਜਰ ਸ਼ੀਟਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਅਫਸਰ ਦੀ ਕੈਸ਼ ਸਕ੍ਰੋਲ ਅਤੇ ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਭੁਗਤਾਨ ਰਜਿਸਟਰ। ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਕਸ ਪੀ25 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤਾ ਲੈਜਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਲੈਜਰ- ਐਕਸ ਪੀ23 ਤੋਂ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-6 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸੱਚਾਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ 2.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਲਈ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਪੈਨਸਿਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ25 ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਹੋਰ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਹੋਰ ਐਂਟਰੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਐਕਸ ਡੀ3 ਅਤੇ ਐਕਸ ਡੀ4 ਵਜੋਂ ਚਿੰਨ੍ਹਤ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ 4 ਲੱਖ ਅਤੇ 3.5 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਰਕਮਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਵੀ ਜੋੜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਇੱਥੇ ਸਬੰਧਤ ਚੈੱਕ ਨੰਬਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਦੇ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਲੈਜਰਾਂ ਦਾ ਨਾ-ਉਤਪਾਦਨ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਕੁਝ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨਾਲ ਹੋਰ ਲੈਜਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਿਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦੇ। ਪਰ ਚੂੰਕਿ ਸਿੱਧ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਬੂਤ ਛੁਪਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

60. ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਚੈੱਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਉਸਦੇ ਦਸਤਖਤ ਚੈੱਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਦੋ ਦੋਸ਼ੀ ਹਾਲਾਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਆਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਦੁਆਰਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਪੀਡਬਲਿਊ-10 ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਚੈੱਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ। ਦੂਜਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਪਤਨੀ- ਐਨ. ਲਲਿਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਐਕਸ. ਪੀ25 ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਵੀ ਹਨ। ਪੀਡਬਲਿਊ-4 ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਹੋਰ, ਨਾ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਰੋਧੀ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਫਿਸਲਣ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਣ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਾਂ।

(B) ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਦੋ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਵਧੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਨਕਦੀਕਰਨ

61. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਦੋ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੀ ਅਲੋਪ ਅਵਧੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ ਤੇ 14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਲੋਪ ਅਵਧੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਇਸ ਦਾਅਵੇ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅਲੋਪ ਅਵਧੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੋ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਬਚਤ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5520 ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 5555 ਤੋਂ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਨਾਮ ਤੇ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਧਾਰਕ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਲਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਅਜੇ ਵੀ ਜਿਉਂਦੇ ਹਨ।

62. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਗਬਨ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰ 'ਅਮਾਨਤ' ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਸਾਬਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਾਨਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਯੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਬੇਈਮਾਨ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਗਬਨ 'ਕ੍ਰਿਮਿਨਲ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਖਿਲਾਫ਼ਵਰਜ਼ੀ' ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਅੰਗ ਹੈ। ਧਾਰਾ 409 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਲਾਗੂਤਾ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ, ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ ਕਿ ਬੈਂਕਰ ਉਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਪੈਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਮੁੜ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਚੂੰਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇੱਕ ਰਵਾਇਤੀ ਬੈਂਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਵੀ ਧਿਆਨ ਦੇਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਗਾਹਕ ਉਧਾਰਕਰਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਾਅਦ ਵਾਲਾ ਗਾਹਕ ਦੇ ਚੈੱਕਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਕਰ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਪੈਸੇ ਦੀ ਰਕਮ ਤੱਕ ਮਾਨ ਦੇਣ ਦੇ ਵਾਧੂ ਦਾਇਤਵ ਹੇਠ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਸਾ ਉਸ ਲਈ ਅਮਾਨਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ। ਇਹ ਬੈਂਕਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਠੇਕਾਕਾਰੀ ਦਾਇਤਵ ਅਧੀਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਜਮਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਨੂੰ ਮੰਗ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਵਿਆਜ ਦਰ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਕਰੇ। ਗਾਹਕ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਵਿਚਕਾਰ ਦਾ ਇਹ ਸੰਬੰਧ ਉਧਾਰਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਗਾਹਕਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗ 'ਤੇ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਇਤਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

63. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 313 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਦੇ ਤੱਥ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਨੰਬਰ 282 ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਕਰਨ ਦਾ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਉਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੇਵਲ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦੋ ਪੱਤਰਾਂ (ਐਕਸ ਪੀ6 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ7) ਦੁਆਰਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹਨ। ਲਿਖਾਵਟ ਦੇ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਿਊ-10) ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸੰਸਕਰਣ ਨੂੰ ਕੁਝ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋਵੇਂ ਪੱਤਰਾਂ 'ਤੇ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਹਨ।

64. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਪੁਰਾਣੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਵਿਵਹਾਰ ਯਾਨੀ ਕਿ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ ਨੂੰ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਫਡੀਆਰ ਧਾਰਕ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਕਾਸੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤੱਥ ਨੀਵੇਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਵੇਂ ਨੇ ਇਸ ਧਾਰਣਾ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਦੀਕਰਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਲਈ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਸਲੀਅਤ ਨੂੰ ਸਾਫ

ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਵਿਅਕਤੀ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਖੁਦ ਹੁੰਦਾ, ਪਰ ਨਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ/ਆਡਿਟ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

65. ਜਾਂਚ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦਾ ਬਿਆਨ ਨਾ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 161 ਕ੍ਰਿ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਦਾਲਤੀ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਵਿਅਰਥ ਹੁੰਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਵਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਉਸ ਦੀਆਂ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਗਲਤ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲਿਖਤੀ ਜਾਂ ਮੌਖਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 22.02.1995 ਅਤੇ 24.02.1995 ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੱਤਰਾਂ (ਐਕਸ ਪੀ6 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ7) ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਸ ਦੀਆਂ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਕਦੀਕਰਨ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦੋ ਪੱਤਰ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਪੁਰਾਣੀ ਤਾਰੀਖਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ) ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਈ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ। ਇਸ ਲਈ, ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਵਰਗੇ ਕੀਮਤੀ ਗਾਹਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਸੀ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ (ਪੀਡਬਲਿ

(i) ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ;

(ii) ਉਸ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀਆਂ ਮਿਤੀ 22.02.1995 ਅਤੇ 24.2.1995 (ਐਕਸ ਪੀ6 ਅਤੇ ਐਕਸ ਪੀ7) ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੈ;

(iii) ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਫਡੀਆਰਾਂ 'ਤੇ ਬਿਆਜ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚੁਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਅਦਾਇਗੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਫੰਡ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ;

(iv) ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਐਫਡੀਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੀ-ਮੈਚੁਰ ਕੈਂਸ਼ਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਬਿਆਜ ਮਿਲਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਮੌਦਰਿਕ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਮਿਲਿਆ ਹੋਵੇ ਪਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ।

66. ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਸਾਡੀ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਸੋਚ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਆਪਰਾਧਿਕ ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਉੱਚਿਤ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ 'ਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵਰਿਸ਼ਠ ਵਕੀਲ ਦੇ ਇਸ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਗੈਰ-ਜਾਂਚ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਘਾਤਕ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਨੂੰ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਭਿਯੋਗ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਗਵਾਹੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸੀ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਕੁਝ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਬਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਸ਼ੱਕ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਕਿੰਨਾ ਹੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਦ੍ਰਿੜ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਹਾਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਕ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਗਬਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੁੱਖਤਾ ਅਤੇ ਬੇਦਾਗ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 409 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

67. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਸਿਰਫ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਰੌਸ਼ਨੀ ਪਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ. ਦੀ ਰਕਮ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਸਵੈਚਛਾ ਨਾਲ ਤਬਦੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲਾਲਚ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਾਂ ਝੂਠਾ ਵਾਅਦਾ ਸੀ, ਬੀ.

ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਖੁਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਚੁਣਾਵ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀਆਂ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਦੇ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਵੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਕੋਲ ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀ ਕੀਮਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ, ਗਬਨ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਸੀ।

68. ਇਸ ਪੜਾਅ ਤੇ, ਸੰਖੇਪ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਵੱਡੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਦਲੀਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਅਰਥਾਤ ਧਾਰਾ 409 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਇਕੱਠੇ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ। ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮੌਲਿਕ ਤੱਤ ਵਿਰੋਧੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 409 (ਜਾਂ 405) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ 'ਸੌਂਪੀ' ਗਈ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 420 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਉਹ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ 'ਬੇਈਮਾਨੀ ਨਾਲ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ' ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਪੀੜਤ/ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਲ ਵਿਛੋੜਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਵਾਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ(ਆਂ) ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ ਅਕਾਦਮਿਕ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ।

69. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਸੀਂ ਜਲਦੀ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਗੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬੈਂਕ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬੇਧੜਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477-ਏ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮਨਾਹੀ ਖੇਤਰ(ਾਂ) ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਸਮਰੱਥ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਚੁੱਕਿਆ। ਬੀ. ਸਤਯਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਦੀਆਂ ਐਫ.ਡੀ.ਆਰ.ਜ਼ ਉੱਤੇ ਬਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿਭਾਗਿਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਂਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਖੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ 06.01.2006 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਆਚਰਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਈ ਜਿਸ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹੀ ਤੱਥਾਂ ਜੋ ਆਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਭਾਗਿਕ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਨਤੀਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ 'ਤੇ ਆਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ, ਬੈਂਕ ਦੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੈਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ, ਸਾਬਤ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਬੇਜਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠ

70. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸੀ.ਬੀ.ਆਈ. ਨੇ ਯਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਲਾਪਰਵਾਹ ਅਤੇ ਬੇਪਰਵਾਹ ਰਵੱਈਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਿਸੇ ਉੱਚੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਭਟਕਾਉਣ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸੀ। ਨਤੀਜਤਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੀ ਗੰਭੀਰ ਉਲੰਘਣਾ, ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਮਜਬੂਤ ਸ਼ੱਕ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਸ਼ੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਬੂਤ ਅਭਿਯੋਜਨ ਦੁਆਰਾ ਛੁਪਾਏ ਜਾਣ ਕਾਰਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਦਾ ਲਾਭ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਲਪਨਾਓਂ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਬੈਂਕ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਨਾ-ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰਤਾ 'ਤੇ ਵਿਪਰੀਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।

71. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦਾ ਸਾਰ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅਟੂਟ ਤੱਥ ਉਭਰੇ ਹਨ:

ਪਹਿਲਾਂ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ।

ਦੂਜਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਕਿ ਬੀ. ਸਤਿਆਜੀਤ ਰੈੱਡੀ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਕੋਈ ਧਨਾਤਮਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਤੀਜਾ, ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਸਮੱਗਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਮਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਨੂੰ ਅਣਉਚਿਤ ਲਾਭ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ।

ਚੌਥਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਦੁਰੁਪਯੋਗ ਕਰਕੇ ਗੰਭੀਰ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਕੀਤਾ। ਅੰਤਿਮ ਨਤੀਜੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ।

ਪੰਜਵਾਂ, ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੰਮ ਨੂੰ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੁਰਵਿਹਾਰ' ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477-ਏ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਨਿਸਕਰਸ਼:

72. ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 409, 420 ਅਤੇ 477ਏ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਜਨ ਅਸਫਲ ਰਹਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪੀਸੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13(2) ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 13(1)(ਡੀ) ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 'ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ੱਕ' ਅਤੇ 'ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ' ਵਿੱਚ ਥੋੜ੍ਹੇ ਮਾਰਜਿਨ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸੰਦੇਹ ਦਾ ਲਾਭ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਹੋਰ ਸੇਵਾ ਲਾਭਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਜੇ ਦੌਰ ਦੀ ਲਿਸ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੰਭੀਰ ਵਿਭਾਗੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਦੁਹਰਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਘਰੇਲੂ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਮਿਆਰ ਅਰਥਾਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਯਹਾਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪ੍ਰਬਲਤਾ, ਕਿਸੇ 'ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੋਸ਼' ਨੂੰ ਸੰਦੇਹ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮਿਆਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਭਰੇ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਮਾਨਤ ਬੰਧ, ਉਹ ਮੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ

ਅਪੀਲ ਨਿਪਟਾਈ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate